

НАПРЯМ 7. ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Кернякевич-Танасійчук Ю. В.

доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ІНШУ РОБОТУ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ПРАЦІВНИКІВ

Порядок та умови переведення на іншу роботу всіх категорій найманих працівників регулюється Кодексом законів про працю України. Водночас у спеціальному законодавстві передбачені певні особливості переведення на іншу роботу окремих категорій працівників, наприклад, суддів, прокурорів тощо.

Зокрема, у ст. 73 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» закріплено порядок переведення судді до іншого суду в межах п'ятирічного строку. Так, суддя у межах п'ятирічного строку може бути переведений на роботу на посаді судді до іншого місцевого суду за його письмовою заявою до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про рекомендування його на посаду судді відповідного суду. Переведення судді на роботу на посаді судді до іншого суду здійснюється за результатами конкурсу на заміщення вакантної посади судді. За однакових результатів конкурсу перевага надається тому кандидату, який має більший стаж роботи на посаді судді. Переведення судді у межах п'ятирічного строку на роботу на посаді судді до суду іншої юрисдикції здійснюється за результатами складення суддею кваліфікаційного іспиту. Переведення судді у межах п'ятирічного строку здійснюється Президентом України [1].

Ст. 80 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» регламентує порядок переведення судді, обраного безстроково, до іншого суду. Таке переведення судді з одного суду до іншого суду того самого рівня і спеціалізації здійснюється Президентом України за письмовою заявою судді. До заяви додається довідка Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про наявність вакантних посад у суді, до якого переводиться такий суддя. Переведення судді, обраного безстроково, до суду іншого рівня тієї ж судової спеціалізації здійснюється Верховною Радою України. Переведення судді, обраного безстроково, до суду іншої спеціалізації здійснюється Верховною Радою України за поданням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України за результатами складення суддею кваліфікаційного іспиту [1].

Щодо осіб, які обіймають прокурорсько-слідчі посади, за рішенням органу призначення та у визначеному ним порядку може також здійснюватись ротація прокурорсько-слідчих працівників шляхом їх періодичного планового переведення з однієї посади на іншу за згодою працівника.

Як відомо, досвідчені кадри – це основа ефективного виконання завдань органів прокуратури. Одночасно стабільність може породжувати застій у кадрах. Тому надзвичайно важливо стабільність кадрового складу сполучати з його ротацією.

Під ротацією розуміється зміна кадрового складу, причому не тільки по горизонталі, а й по вертикалі. Тобто, при ротації або назва посади залишається колишньою, а місце роботи змінюється, або змінюється і посада, але її рівень залишається таким же. Прокурорський працівник, з огляду на єдність прокурорського нагляду, не може бути вузьким фахівцем, він зобов'язаний добре орієнтуватися на будь-якій ділянці прокурорської діяльності, тому дуже важливо періодично переміщати прокурорського працівника по горизонталі, змінюючи ділянки роботи [2].

Деякі науковці вважають, що ротація кадрів є одним з різновидів переведення, адже передбачає можливість для органів управління відповідних державних структур на власний розсуд вирішувати питання кадрового забезпечення шляхом переведення службовців на іншу роботу без обов'язкового отримання згоди останніх на таке переведення [3, с. 479].

Однак, погодитись із наведеним, на нашу думку, неможна. Бо такий механізм поширений у країнах, що розглядають правовідносини щодо проходження державної служби як складову предмету адміністративного права і не визнають їх трудову природу. Ми ж підтримуємо тих вчених, котрі відносять відповідні суспільно-трудова відносини до предмету регулюван-

ня трудового права. А відтак, на проведення ротації певних працівників, шляхом їх переведення, потрібно є їх письмова згода.

Визначення поняття та порядок здійснення ротації кадрів передбачено у п.4.4. Методичних рекомендацій з питань запобігання та протидії корупції, затверджених наказом Головного управління державної служби України від 26 грудня 2007 р. № 337. Відповідно до нього ротація кадрів (періодичне переміщення працівників як по вертикалі, так і по горизонталі) на окремих посадах державних службовців, пов'язаних з підвищеним ризиком корупції, та однорівневе переміщення посадових осіб є невід'ємною складовою системи роботи з кадрами у сфері державної служби. Періодична ротація кадрів повинна сприяти запобіганню проявам корупції серед державних службовців, особливо на посадах, які за характером виконуваної роботи і наданих повноважень пов'язані з підвищеним ризиком корупції.

При посадовому переміщенні державного службовця необхідно враховувати не лише його професійну підготовку та результативність роботи, а й оптимальне поєднання інтересів державного органу та державного службовця. Ця робота повинна тісно пов'язуватися з проведенням щорічної оцінки діяльності державних службовців, їх атестації, формуванням та використанням кадрового резерву [4].

Досліджуючи питання ротації кадрів, А.М. Юшко зазначає, що ротація на відміну від переведень і переміщень, які можуть здійснюватися як в інтересах підприємств, установ, організацій, так й в інтересах працівників, здійснюється в інтересах держави. Вона є важливим запобіжним заходом в боротьбі зі злочинністю серед державних службовців, оскільки не дозволяє жодному чиновнику довго затримуватися на одній посаді або в одному робочому підрозділі. Крім того, ротація сприяє підвищенню кваліфікації працюючих [5, с. 75-76].

У зв'язку з цим А.М. Юшко пропонує доповнити чинний КЗпП новою статтею, де передбачити, що ротація кадрів – це особливий вид переведення на іншу роботу, який здійснюється тільки у випадках, передбачених законом, і не потребує згоди працівника. А підстави і порядок її проведення викласти у доповненнях до Закону України «Про державну службу» [5, с. 75-76].

В свою чергу К.Ю. Мельник пропонує під поняттям «ротація кадрів правоохоронних органів» розуміти планове переведення службовців правоохоронних органів з посад, які вони займають, на інші в межах цього ж органу на визначений строк з метою підвищення ефективності функціонування правоохоронного органу, а також боротьби з корупцією. Службовці, на думку автора, можуть направлятися для проходження служби на інші посади у цьому правоохоронному органі, з урахуванням їх професійної підготовки та спеціалізації, строком до п'яти років. Після закінчення цього строку службовці направляються для проходження служби на інші посади або їм надається попередня посада [6, с. 19].

Вважаємо, що для підтримки наведеної наукової позиції немає підстав. Бо ротація здійснюється шляхом переведення, а не є його різновидом. Крім цього, працівник не зобов'язаний повертатись в попереднє становище до виконання роботи, первинно обумовленої в трудовому договорі. Ротація кадрів державних службовців повинна здійснюватися відповідно до законодавства шляхом переміщення по службі в одному державному органі чи переведення до іншого державного органу чи в іншу місцевість за письмовою згодою працівника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 лип. 2010 р. № 2453-VI [Електронний ресурс] / Офіц. сайт Верховної Ради України // Режим доступу до док. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>
2. Якимчук М. К. Проблеми правового регулювання служби в органах прокуратури України / М. К. Якимчук // Науковий вісник Чернівецького ун-ту : Правознавство . – 2003. – № 72 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу до док. : <http://lawreview.chnu.edu.ua/article.php?lang=ua&visnuk=15&article=336>.
3. Юридична енциклопедія : [в 6 т.] ; редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – Т. 4. – К. : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2002. – 720 с.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій з питань запобігання та протидії корупції : наказ Головного управління державної служби України від 26 груд. 2007 р. № 337 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до док. : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.29736.0>.
5. Юшко А. Правові аспекти ротації кадрів як один із шляхів запобігання корупції / А. Юшко // Право України. – 1999. – № 7. С. 74–76.
6. Мельник К. Ю. Трудові правовідносини службовців правоохоронних органів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.05. «Трудове право; право соціального забезпечення» / К. Ю. Мельник. – Одеса, 2011. – 20 с.